

Δήλωση ΕΕΔΑ: Παύση κοινωνικής φροντίδας στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Άμεσος κίνδυνος αστεγίας για χιλιάδες αναγνωρισμένους πρόσφυγες.

04.06.2020 ¹

Η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ως ο Εθνικός Θεσμός Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ) στην Ελλάδα, παρακολουθεί στενά, από την ίδρυση της, τα ζητήματα μεταχείρισης αλλοδαπών τονίζοντας τον απαρέγκλιτο σεβασμό των δικαιωμάτων όλων όσων βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια και αποδίδοντας ύψιστη σημασία στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων. Για το ζήτημα της ένταξης των προσφύγων στην Ελλάδα η ΕΕΔΑ δημοσίευσε μια αναλυτική έκθεση των θέσεων της με έμφαση στα προσκόμματα που αντιμετωπίζουν στην πρόσβαση στην εργασία, την εκπαίδευση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη στέγαση, απευθύνοντας συγκεκριμένες Συστάσεις στην Ελληνική Πολιτεία.² Το Δεκέμβριο του 2019 συνδιοργάνωσε με το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα ένα διήμερο συνέδριο με θέμα την κοινωνική ένταξη των προσφύγων, από το οποίο εξήχθησαν πολύτιμα συμπεράσματα.

Σήμερα η ΕΕΔΑ λαμβάνει ανησυχητικές πληροφορίες για την επικείμενη μαζική «έξωση» δικαιούχων διεθνούς προστασίας από τους χώρους φιλοξενίας αυτών μετά τη λήξη και της παράτασης διμήνου που είχε δοθεί για την οικειοθελή αποχώρησή τους συνεπεία της πανδημίας στη χώρα.³ Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου κάνει λόγο για σταδιακή αποχώρηση 11.237 ατόμων από τα διαμερίσματα του προγράμματος ESTIA, από τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, τις Δομές Φιλοξενίας στην ενδοχώρα και τις θέσεις υποδοχής σε ξενοδοχεία του προγράμματος Filoxenia. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (ΥΑ/ΟΗΕ),⁴ μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στα ανωτέρω προγράμματα⁵ και οι ίδιες οι κοινότητες προσφύγων⁶ επισημαίνουν την προχειρότητα της

¹ Η παρούσα Δήλωση υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ στις 04.06.2020. Εισηγήτριες: Καθηγήτρια Μ. Γαβουνέλη, Πρόεδρος της ΕΕΔΑ, Ε. Βαρχαλαμά, Β' Αντιπρόεδρος της ΕΕΔΑ και Ε. Τζαβαλά, Επιστημονική Συνεργάτιδα της ΕΕΔΑ.

² Έκθεση Αναφοράς της ΕΕΔΑ για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό Ζήτημα, Μέρος Α': Προσφυγικό, Σεπτέμβριος 2019.

³ Βλ. άρθρο 114 του Ν. 4636/2019 που προέβλεπε 6μηνο από την έναρξη ισχύος του Νόμου, το οποίο έληξε αρχές Απριλίου και δόθηκε παράταση μέχρι τέλος Μαΐου.

⁴ UNHCR, [Greece must ensure safety net and integration opportunities for refugees](#), 2.6.2020.

⁵ Κοινή Επιστολή Οργανώσεων προς την Ελληνική Κυβέρνηση για τις Εξώσεις Προσφύγων, 2.6.2020

⁶ Δήλωση του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων, 25.5.2020.

επικείμενης έξωσης, καθώς μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει διαχωρισμός των ευάλωτων που θα παραμείνουν κατ' εξαίρεση ενώ δεν έχει βρεθεί λύση στέγασης για τη μεταβατική περίοδο μέχρι την εύρεση καταλύματος από τους ίδιους τους πρόσφυγες ή με τη βοήθεια του προγράμματος HELIOS. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Εκπρόσωπος Τύπου της ΥΑ/ΟΗΕ, «ο εξαναγκασμός ανθρώπων να εγκαταλείψουν τη στέγη τους χωρίς ένα δίκτυ ασφαλείας, ούτε μέτρα για να εξασφαλιστεί η αυτονόμησή τους μπορεί να οδηγήσει πολλούς στη φτώχεια και την αστεγία».⁷ Ο κίνδυνος είναι πραγματικός αν ληφθεί υπόψη ότι από τα 8.752 άτομα που έχουν προχωρήσει σε εγγραφή στο πρόγραμμα HELIOS μόνο 1.590 άτομα λαμβάνουν επιδότηση ενοικίου ενώ παράλληλα με την «έξωσή» τους θα διακοπεί και η οικονομική βοήθεια που λαμβάνουν, χωρίς παράλληλα να εξασφαλιστεί η δυνατότητα ένταξης τους σε προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης. Άλλωστε, ακόμα και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας που ενδεχομένως να είχαν την οικονομική δυνατότητα να εξασφαλίσουν μόνοι τους στέγη για την επόμενη ημέρα, τον τελευταίο καιρό αδυνατούσαν αντικειμενικά να τακτοποιήσουν τις υποθέσεις τους δεδομένων των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας που επιβλήθηκαν από την Πολιτεία λόγω Covid-19 και δη εντός των ΚΥΤ -για τα οποία η Κυβέρνηση έλαβε ειδικά μέτρα με ισχύ μέχρι και τις αρχές Ιουνίου. Εξάλλου, για τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης απαιτείται ΑΦΜ ενώ για την εγγραφή στο πρόγραμμα HELIOS απαιτείται επιπλέον τραπεζικός λογαριασμός και μισθωτήριο. Έτσι, **πιθανολογείται βάσιμα ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των δικαιούχων διεθνούς προστασίας που θα εκδιωχθεί από τους χώρους όπου φιλοξενείται σήμερα θα υποπέσει σε καθεστώς ένδειας και αστεγίας.** Είναι επίσης γνωστό ότι το σύστημα πρόνοιας για τους αστέγους στην Ελλάδα και δη στα μεγάλα αστικά κέντρα δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση των αναγκών των ανθρώπων που ήδη βρίσκονται στο δρόμο, πολλώ δε μάλλον εάν αναγκαστεί να εξυπηρετήσει μερικές χιλιάδες ακόμα νέους αστέγους, διαφορετικού προφίλ (οικογένειες με παιδιά). Τα φαινόμενα εκμετάλλευσης, παραβατικότητας και βίας θα ενταθούν με αντίκτυπο συνολικά στην κοινωνική ειρήνη.

Ειδικότερα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η χρονική συγκυρία εφαρμογής του μέτρου. Σήμερα βρισκόμαστε στην εποχή εξόδου της κοινωνίας από την περίοδο εγκλεισμού όπου η οικονομία της χώρας και το επίπεδο προστασίας των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων όλων έχει διασαλευτεί ενώ οι πλέον ευάλωτοι αποδεδειγμένα υπέστησαν δυσανάλογο βάρος στην αντιμετώπιση της πανδημίας, σύμφωνα και με την ΕΕΔΑ.⁸ Επιπλέον, η πανδημία δεν έχει τελειώσει και οι υγειονομικές συνθήκες σε συνδυασμό με τις περιβαλλοντικές συνθήκες της ερχόμενης περιόδου με τις ιδιαίτερα υψηλές θερμοκρασίες αναμένεται να επιβαρύνουν τόσο την υγεία των αστέγων όσο και τη δημόσια υγεία. Στην εποχή μετά τον Covid-19, οι Ευρωπαϊκοί ΕΘΑΔ έχουν τονίσει⁹ ότι τα κράτη πρέπει να χρησιμοποιήσουν τους μέγιστους διαθέσιμους πόρους για την πλήρη πραγμάτωση των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων όσο το δυνατόν ταχύτερα και αποτελεσματικότερα. Πρέπει να αποφύγουν την υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και να διασφαλίσουν την ουσιαστική ισότητα περιορίζοντας τις δυσανάλογες επιπτώσεις σε εκείνους που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο. Αυτό πρέπει να λαμβάνει χώρα με διαφάνεια και με την ουσιαστική συμμετοχή και

⁷ UNHCR, όπ. παρ. υποσ. 4.

⁸ ΕΕΔΑ, **Δελτίο Τύπου**: Ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Με τηλεδιάσκεψη συνεδρίασε η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ.

⁹ European Network of National Human Rights Institutions (ENNHRI), **Statement**: The EU must put economic and social rights at the heart of its economic response to Covid19, 6.5.2020

διαβούλευση με τους πληγέντες. Τόσο τα κράτη όσο και η οικονομική απάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συμβαδίζουν με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως έχει επισημάνει και ο ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης.¹⁰

Ήδη από τον Μάρτιο του 2019 είχε εξαγγελθεί από την Πολιτεία η πρόθεση να εκκενώσει τα διαμερίσματα του προγράμματος ESTIA από όσους είχαν αναγνωριστεί ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας πλέον των 18 μηνών και παρέμεναν ακόμα σε αυτά. Οι εν λόγω εξαγγελίες δεν υλοποιήθηκαν. Ωστόσο, το διάστημα που μεσολάβησε από το Μάρτιο του 2019 και μέχρι σήμερα δεν αξιοποιήθηκε από την Πολιτεία για την προετοιμασία των αναγνωρισμένων προσφύγων για τη μετάβασή τους σε μια ανεξάρτητη διαβίωση. **Η πρόσβαση τους σε προγράμματα ένταξης είναι καίριας σημασίας προκειμένου να μεταβούν επιτυχώς από το καθεστώς «εξάρτησης από τις υλικές παροχές του κράτους» ως αιτούντες άσυλο στο καθεστώς «ανεξάρτητης διαβίωσης» ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.** Παράλληλα, πρέπει να συντρέχουν και όλες οι υπόλοιπες προϋποθέσεις για την ουσιαστική πρόσβαση στην αγορά εργασίας, μέσω ενδεχομένως του ΟΑΕΔ ή/και πρόσβασης αυτών στα επιδόματα κοινωνικής αλληλεγγύης. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι και η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ήταν προβληματική κατά το διάστημα αυτό, λόγω αλληπάληλων αλλαγών στην ερμηνεία και τον τρόπο εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας.¹¹

Από την πλευρά της, η ΕΕΔΑ, ήδη από το Σεπτέμβριο του 2019 έχει επιστήσει την προσοχή της Πολιτείας στα σοβαρά πρακτικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες κατά την προσπάθεια ένταξής τους στην ελληνική κοινωνία και την πρόσβασή τους σε κατάλυμα. Είχε δε καλέσει την Πολιτεία να ενσκήψει στο καίριο πρόβλημα στέγασης των αναγνωρισμένων προσφύγων, οι οποίοι, χωρίς εργασία ή άλλους οικονομικούς πόρους αδυνατούν να νοικιάσουν ένα σπίτι και καταλήγουν άστεγοι. Ελλείψει διεύθυνσης κατοικίας, αδυνατούν να έχουν πρόσβαση στην εργασία και στα προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης και στήριξης των ανέργων. Η ΕΕΔΑ είχε άλλωστε επισημάνει ότι οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες εξακολουθούν να διαμένουν στα καταλύματα του προγράμματος ESTIA για το λόγο ότι δεν προσφέρεται εναλλακτική αξιόπιστη λύση από την Πολιτεία.¹²

Σύμφωνα με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, κατά το διάστημα που οι πρόσφυγες είναι αιτούντες άσυλο, η Πολιτεία οφείλει να τους εξασφαλίζει ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης σε κατάλληλα καταλύματα για τις ανάγκες τους.¹³ Με την

¹⁰ Βλ. ΕΕΔΑ, **Covid-19 και δικαιώματα του ανθρώπου**, κείμενα αναρτημένα στην ιστοσελίδα της.

¹¹ Εγκύκλιος Φ80320/οικ.28107/1857/20-6-2019 Σχετικά με την απόδοση ΑΜΚΑ σε ξένους υπηκόους. Ανάκληση αυτής με το με αρ. πρ. Φ.80320/οικ.31355/Δ18.2084/11-07-2019 έγγραφο του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Εγκύκλιος 80320/42862/Δ18.2718/2019 Παροχή διευκρινίσεων ως προς την απόδοση ΑΜΚΑ από τον ΕΦΚΑ και τα ΚΕΠ, 1.10.2019.

¹² Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες που συντονίζει το πρόγραμμα, κάποιοι από τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες στα διαμερίσματα του προγράμματος ESTIA έλαβαν την απόφαση αναγνώρισής του πριν από δυο χρόνια. Έχουν λάβει στήριξη για την έκδοση Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης και Αριθμού Φορολογικού Μητρώου, ένα 75% των παιδιών ηλικίας 5-14 ετών πηγαίνουν σχολείο ενώ ένας αυξανόμενος αριθμός έχει εγγραφεί στον ΟΑΕΔ και έχει ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό. Ωστόσο, η επ' αόριστον παράταση της εξάρτησης από τη βοήθεια του προγράμματος ESTIA δεν μπορεί να είναι βιώσιμη, ούτε ενθαρρύνει την αυτονομία, την αυτάρκεια και την ένταξη των προσφύγων. **Η Υ.Α. χαιρετίζει τα μέτρα της ελληνικής κυβέρνησης για την ενίσχυση της ένταξης των προσφύγων**, 15.03.2019.

¹³ Οδηγία 2013/33/ΕΕ., άρθρα 17-18.

αναγνώρισή τους, οι πρόσφυγες δικαιούνται ισότιμη μεταχείριση στην πρόσβαση σε καταλύματα με τους υπόλοιπους νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς.¹⁴ Το ενωσιακό δίκαιο προβλέπει περαιτέρω τη λήψη θετικών μέτρων από την Πολιτεία ώστε να διασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες πρόσβασης με τους υπόλοιπους αλλοδαπούς καθώς και για την πρόληψη των διακρίσεων έναντι των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.¹⁵

Η ΕΕΔΑ αντιλαμβάνεται ότι πράγματι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παραμένουν επί μακρόν σε καταλύματα που προορίζονται για αιτούντες διεθνή προστασία, πολλές φορές πλέον των 2 ετών από την αναγνώρισή τους, «στερώντας τη θέση» από αιτούντες οι οποίοι ενδεχομένως αντιμετωπίζουν δύσκολες συνθήκες διαβίωσης. Είναι επίσης γεγονός ότι οι ανάγκες της χώρας για στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία υπερβαίνουν κατά πολύ τις πραγματικές δυνατότητες αυτής και τις θέσεις που υπάρχουν στα νησιά και την ενδοχώρα. Ωστόσο η διακινδύνευση των εννόμων αγαθών μιας ευάλωτης ομάδας πληθυσμού δεν μπορεί να δικαιολογηθεί χάριν εξυπηρέτησης των αναγκών μιας άλλης ευάλωτης ομάδας. **Η προστασία της αξίας του ανθρώπου είναι αδιαμφισβήτητη και δε χωρεί εκπτώσεων.** Παρεμβάσεις της Πολιτείας που ενδεχομένως βάζουν κατά του πυρήνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνδέονται με την ίδια την επιβίωση των ατόμων που πλήττονται πρέπει να αποφεύγονται σε κάθε περίπτωση. Ομοίως, οι de facto αναξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης αιτούντων διεθνή προστασία και δικαιούχων διεθνούς προστασίας δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για την αποτροπή προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών σε ένα κράτος δικαίου με μακρά παράδοση στο σεβασμό ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των πανανθρώπινων αξιών. Παράλληλα, η ΕΕΔΑ έχει ήδη επισημάνει σε προηγούμενη Δήλωσή της¹⁶ την ανησυχητική αύξηση των ρατσιστικών επιθέσεων στα νησιά, η οποία ανοδική τάση επεκτείνεται και σε όλη την επικράτεια (Αττική και Περιφέρεια), σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας. Η ομαλή ένταξη των χιλιάδων αναγνωρισμένων δικαιούχων διεθνούς προστασίας που διαβιούν στη χώρα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.¹⁷ Φαινόμενα ρατσιστικής βίας πρέπει να καταδικάζονται συλλήβδην και με απόλυτο τρόπο από τα όργανα και τις αρχές που εκπροσωπούν το ελληνικό κράτος.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΔΑ καλεί την Πολιτεία :

- 1) **Να μην προχωρήσει στην εξαγγελθείσα μαζική και αδιάκριτη εκκένωση** των χώρων φιλοξενίας αιτούντων διεθνή προστασία από τους αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, **χωρίς την ταυτόχρονη διασφάλιση εναλλακτικής λύσης στέγασης για τους τελευταίους**, σε συνεργασία με δημόσιους ή/και ιδιωτικούς φορείς.
- 2) Να διασφαλίσει ότι **τα σχέδια αποκατάστασης της οικονομίας την επόμενη ημέρα του εγκλεισμού λόγω Covid-19 δεν παραβιάζουν την αρχή της μη διάκρισης και της ίσης**

¹⁴ Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, (άρθρο 21 Στέγαση), άρθρο 21, Οδηγία 2011/95/ΕΕ, άρθρο 32 (Πρόσβαση σε κατάλυμα).

¹⁵ Οδηγία 2011/95/ΕΕ, άρθρο 32 παρ. 2.

¹⁶ Δήλωση ΕΕΔΑ: Επανεξέταση των πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ, 5.3.2020.

¹⁷ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **Ανακοινωθέν Τύπου, Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις, «Πολιτική ενσωμάτωσης των μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Immigrant Integration Policy in the European Union)», Συμπεράσματα του Συμβουλίου.** Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας, «Εγχειρίδιο για την Ένταξη για υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και ειδικούς επαγγελματίες», Τρίτη έκδοση, Παράρτημα Ι. Ανακοινώσεις της Επιτροπής της 7^{ης} Απριλίου 2016 και της 7^{ης} Ιουνίου 2016.

μεταχείρισης όλων των ομάδων του πληθυσμού που διαβιούν στη χώρα σχετικά με την απόλαυση των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των μεταναστών. Κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω. Η Πολιτεία οφείλει να προχωρήσει σε ενδελεχή αξιολόγηση των επιπτώσεων των μέτρων αποκατάστασης στα ανθρώπινα δικαιώματα με γνώμονα την προστασία των ανθρώπων από τις διακρίσεις και την αποφυγή διεύρυνσης των υφιστάμενων ανισοτήτων.

3) Να σχεδιάσει και να εφαρμόσει μια **ολιστική πολιτική για την ένταξη των προσφύγων ήδη από το στάδιο κατά το οποίο είναι αιτούντες άσυλο**, με συγκεκριμένα μέτρα που να διευκολύνουν την πρόσβαση αυτών στην εργασία, την εκπαίδευση και την υγεία αλλά και ρυθμίζοντας το κενό που υπάρχει στη νομοθεσία και την πράξη ως προς την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης κατά το μεταβατικό στάδιο από την αναγνώριση αυτών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας και τη συμπερίληψή τους σε ένα πρόγραμμα ένταξης.

4) Να καταρτίσει μια **αποτελεσματική και βιώσιμη λύση για την αντιμετώπιση των προσκομμάτων που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας στην πρόσβαση σε στέγη**, σύμφωνα και με τις ρητές υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο.

5) Να εξασφαλίσει την **ουσιαστική πρόσβαση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην εργασία** μέσω της εναρμόνισης της διοικητικής πρακτικής σε ζητήματα φορολογικά, κοινωνικοασφαλιστικά ή άλλα συναφή καθώς και την ισότιμη μεταχείριση αυτών ως προς τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, καταπολεμώντας φαινόμενα παράνομης εργασίας και εργασιακής εκμετάλλευσης.

6) **Να ενισχύσει, οικονομικά και υλικοτεχνικά και να επεκτείνει τα προγράμματα ένταξης** ώστε οι αναγνωρισμένοι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να έχουν καθολική πρόσβαση σε αυτά με στόχο την απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και γνώσεων προκειμένου να έχουν πράγματι ισότιμες ευκαιρίες με τους Έλληνες πολίτες στην εύρεση εργασίας και να μπορέσουν να διεξάγουν έναν αυτόνομο βίο.

7) Να λάβει **συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, το ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία έναντι των προσφύγων και μεταναστών** ώστε να έχουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας πραγματικές πιθανότητες ένταξης στην ελληνική κοινωνία.